

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2558). รายงานผลการศึกษาด้านภาพการผลิตและพัฒนาครูในประเทศไทย.

กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

STRATEGIC MANAGEMENT OF ADMINISTRATORS AFFECTING THE EFFECTIVENESS OF SCHOOLS

UNDER SAKON NAKHON PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

พลวิทย์ พลราชคม* บุญมี ก่อบุญ และ วาโร เพ็งสวัสดิ์

Polvit Polrachom*, Boonmee Kor-boon and Waro Pengsawat

สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร สกลนคร 47000

Program in Educational Administration and Development, Faculty of Education,

Sakon Nakhon Rajabhat University, Sakon Nakhon 47000, Thailand

*Corresponding Author: Email: polvitp@gmail.com

รับบทความ 28 เมษายน 2567 แก้ไขบทความ 29 มิถุนายน 2567 ตอรับบทความ 15 กรกฎาคม 2567 เผยแพร่บทความ เมษายน 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบของการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียน 2) ศึกษากระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียน 3) ศึกษาระดับประสิทธิผลของโรงเรียน 4) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน 5) ศึกษาอำนาจพยากรณ์ขององค์ประกอบของการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน และ 6) เสนอแนวทางพัฒนาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 412 คน การได้มาของกลุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ 1) แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียน มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.49–0.90 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 และ 2) แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.49–0.85 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัย พบว่า

1. องค์ประกอบของการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียน มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร ด้านการกำหนดแผนกลยุทธ์ ด้านการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ด้านการประเมินและควบคุมกลยุทธ์ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่าทั้ง 5 องค์ประกอบ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
2. การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 อยู่ในระดับมากที่สุด
3. ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 อยู่ในระดับมากที่สุด
4. การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีความสัมพันธ์ในทางบวก ในระดับ .01
5. การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และด้านการประเมินและควบคุมกลยุทธ์ มีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 58 ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ (Standard Error)

.22 ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้ $Y' = 1.83 + .36X_4 + .24X_5$ และสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานดังนี้ $Z'_y = .53Z_4 + .29Z_5$

6. แนวทางการพัฒนาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ประกอบด้วย 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ มีแนวทางการพัฒนา 14 ข้อ และด้านการประเมินและควบคุมกลยุทธ์ มีแนวทางการพัฒนา 12 ข้อ

คำสำคัญ: การบริหารเชิงกลยุทธ์, ประสิทธิผลของโรงเรียน, ผู้บริหารโรงเรียน

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to examine the components of strategic management of school administrators, 2) to identify the level of school strategic management, 3) to identify the level of school effectiveness, 4) to determine the relationship between the components of administrators' strategic management and the school effectiveness, 5) to examine the predictive power of the components of administrators' strategic management that affected the school effectiveness, and 6) to establish guidelines for developing administrators' strategic management that affected the school effectiveness. The sample group, obtained through multi-stage random sampling, consisted of 412 participants, including school administrators and teachers in schools under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 3, in the academic year 2023. The research instrument included a set of 5-point Likert scale questionnaires: a questionnaire on strategic management of school administrators, with the discrimination power ranging from 0.49 to 0.90, and the reliability of 0.98, and 2) a questionnaire on the school effectiveness, with the discrimination power ranging from 0.49 to 0.85, and the reliability of 0.99. Statistics for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's product-moment correlation coefficient, and Stepwise multiple regression analysis.

The results revealed that:

1. The components of strategic management for school administrators comprised five components: environmental analysis, organizational direction formulation, strategic planning, strategic plans for implementation, and strategic evaluation and control. Experts agreed that all five components were highly appropriate overall.

2. The strategic management of administrators was rated at the highest level.

3. The school effectiveness was rated at the highest level.

4. There was a positive correlation at the .01 level of significance between the strategic management of administrators and the school effectiveness.

5. The components of strategic management of administrators that significantly predicted the effectiveness of schools under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 3 at the .01 level of significance included strategic implementation and strategic evaluation and control, with the predictive power of 58 percent and a standard error of 0.22. The predictive equation in raw and standardized scores could be written as $Y' = 1.83 + .36X_4 + .24X_5$, and $Z'_y = .53Z_4 + .29Z_5$.

6. The guidelines for developing strategic management of administrators affecting the effectiveness of schools under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 3 consisted of two aspects: strategic plans for implementation with 14 approaches and strategic evaluation and control with 12 approaches.

Keywords: Strategic Management, School Effectiveness, School Administrators

บทนำ

ปัญหาการศึกษาไทย เมื่อพิจารณาภาพรวมของปัญหาการศึกษาไทยแล้วจะพบว่ามีปัญหาอยู่อย่างหลากหลายแต่จากผลการศึกษาที่มีผู้กล่าวถึงมากที่สุด 5 อันดับแรก คือ ปัญหาด้านครูผู้สอน ปัญหาด้านนโยบายจากภาครัฐ ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และปัญหาเกี่ยวกับตัวผู้บริหาร ซึ่งเห็นว่าปัญหาเหล่านี้จะเป็นปัญหาที่ค่อนข้างมีความสำคัญมากกว่าปัญหาอื่น ๆ ในการแก้ไข ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ได้กำหนดจุดเน้นการดำเนินงานด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา และการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาการศึกษาให้เกิดการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ (วีระยุทธ พรพจน์ธนาศ, 2558, หน้า 50–51)

ซึ่งสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์การปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2559–2563 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 (2558, หน้า 22–40) ได้กล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการ ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาบางส่วนไม่ตระหนักในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ จนก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ขาดแคลนงบประมาณ บุคลากร และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ขาดระบบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพขาดการนิเทศติดตามช่วยเหลือโรงเรียนยังไม่ต่อเนื่อง แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระยะ 3 ปี พ.ศ. 2564–2566 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จึงได้กำหนดจุดเน้นการดำเนินงาน ในส่วนที่ 2 จุดเน้นด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ว่าให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการบริหารงานทุกด้าน ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3, 2564, หน้า 42–44)

การบริหารเชิงกลยุทธ์ เป็นกระบวนการที่กำหนดภารกิจ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของกิจการทั้งในระยะสั้นและระยะยาว จากนั้นจึงจะได้ออกแบบจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินงานตามภารกิจ ให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยนำทรัพยากรการบริหารมาใช้ตามขั้นตอนการบริหาร ซึ่งประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ การปฏิบัติตามกลยุทธ์ และการประเมินผลและการควบคุม (ภริญา ชัดติยะ, 2561, หน้า 14)

การบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ดีจะส่งผลให้ประสิทธิผลของโรงเรียนเป็นไปตามเป้าหมายที่โรงเรียนตั้งไว้ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่ง เบญจมาศ ตันสูงเนิน (2561, หน้า 319) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์สู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนา เป็นนวัตกรรมกระบวนการทางการบริหารองค์กร (Organizational Process Innovation) ซึ่งเป็นกระบวนการที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพและขีดความสามารถของการจัดการองค์กรให้สูงขึ้น เพื่อให้องค์กรเกิดการพัฒนา ภายใต้แนวคิดการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) โดยเฉพาะในสถานศึกษาซึ่งเป็นองค์กรไม่หวังผลกำไรก็สามารถบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ได้เพื่อให้เกิดการดำเนินการเชิงกลยุทธ์ประสบผลสำเร็จ สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก ซึ่งเน้นการนำกลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์ที่มีอยู่ไปสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลบรรลุตามเป้าหมายหรือวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา

จากสภาพปัญหาของการบริหารดังกล่าว ผู้วิจัย พบว่า ปัญหาหลักของการศึกษาคือการบริหารการศึกษาในปัจจุบันที่มีเหตุปัจจัยหลายประการซึ่งเป็นอุปสรรคในการจัดการศึกษาและพัฒนาการศึกษา การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นการบริหารที่ให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม ปัญหาและอุปสรรคเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาในองค์กร เพื่อรับมือกับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ให้สถานศึกษาบรรลุตามเป้าหมาย และเกิดประสิทธิผลของโรงเรียน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารว่าส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3 เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้บริหารนำการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารขับเคลื่อนการศึกษาให้เกิดประสิทธิผลของโรงเรียนตามนโยบายและเป้าหมายที่ตั้งไว้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
3. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
5. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ของการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
6. เพื่อเสนอแนวทางพัฒนาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

สมมติฐานของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 อยู่ในระดับมากที่สุด
2. ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 อยู่ในระดับมากที่สุด
3. การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวก
4. การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

นิยามศัพท์เฉพาะ

การบริหารเชิงกลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการในการดำเนินงานของผู้บริหารโรงเรียน เป็นการบริหารในระยะยาวและต่อเนื่อง ที่ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการวางแผนการดำเนินงาน โดยใช้การวิเคราะห์สภาพและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์กร และสังเคราะห์ออกมาเป็นแผนดำเนินการ สร้างความเข้าใจบริบทของโรงเรียนแก่บุคลากรในโรงเรียน โดยกำหนดทิศทางการทำงาน สร้างความสอดคล้องในการปฏิบัติงานให้มีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง มีการจัดสรรทรัพยากรที่เหมาะสม เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียน

ประสิทธิผลของโรงเรียน หมายถึง ความสำเร็จในการบริหารงานตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ของโรงเรียน โดยมีการใช้ทรัพยากรทางการบริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

สุพานิ สฤกษ์วานิช (2553, หน้า 8) ได้กล่าวว่า การบริหารกลยุทธ์ คือ กระบวนการบริหารองค์การที่เน้นการมองระยะยาว โดยจะเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องของการวางแผนกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การควบคุมและประเมินผลในเชิงกลยุทธ์ โดยเน้นการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ดังกล่าวจะเป็นไปเพื่อรับรองการให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมภายนอกทั้งที่เป็นโอกาสและอุปสรรค จุดอ่อนและจุดแข็งขององค์กรนั้น ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์อย่างที่ต้องการ

Thompson and Strickland (1986, p. 6) ได้กล่าวว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ก่อให้เกิดความสำเร็จที่โดดเด่นของการบริหารจัดการองค์การในทุก ๆ องค์การ ทำให้มองเห็นภาพรวมที่ชัดเจนยิ่งขึ้นในการกิจสำคัญที่ทำเป็นประจำ

Wheelen and Hunger (2012, p. 5) ได้กล่าวว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์ คือ ชุดของการตัดสินใจและการดำเนินการของฝ่ายบริหารที่กำหนดผลการดำเนินงานในระยะยาวของบริษัท ประกอบด้วย การสแกนสภาพแวดล้อม (ทั้งภายนอกและภายใน) การกำหนดกลยุทธ์ (การวางแผนเชิงกลยุทธ์หรือระยะยาว) การดำเนินกลยุทธ์ และการประเมินและการควบคุม การศึกษาการจัดการเชิงกลยุทธ์จึงเน้นการติดตามและประเมินโอกาสภายนอกและภัยคุกคามโดยคำนึงถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของบริษัท

Thompson and Strickland (1995, อ้างถึงใน ธนพล มหากาล, 2557, หน้า 51–52) ได้กล่าวว่า กระบวนการ

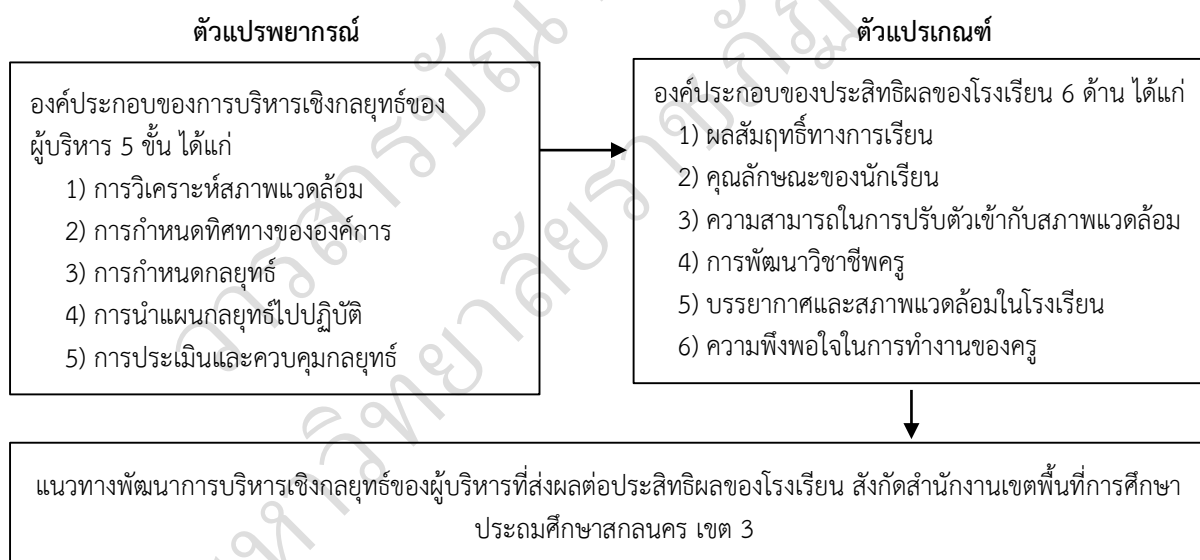
บริหารเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย 1. การกำหนดข้อความวิสัยทัศน์ ข้อความพันธกิจ เป้าหมายและวัตถุประสงค์ 2. การกำหนดกลยุทธ์ หรือการวางแผนเชิงกลยุทธ์ 3. การปฏิบัติตามกลยุทธ์ 4. การประเมินผลและการควบคุมเชิงกลยุทธ์

Hunger and Wheelen (2002, อ้างถึงใน ธนพล มหากาล, 2557, หน้า 55–56) ได้กล่าวว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย ขั้นตอนสำคัญ ดังนี้ 1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2. การกำหนดกลยุทธ์ 3. การนำกลยุทธ์ไปใช้ 4. การประเมิน และควบคุมกลยุทธ์

Forsyth, Adams, and Hoy (2011, p. 99) ได้กล่าวว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน เป็นการวัดประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์ในแง่ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เป็นมาตรฐานของโรงเรียน และการวัดความไว้วางใจแบบอ้อมที่รวมถึงขอบเขตที่โรงเรียนปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม บรรลุเป้าหมาย รักษาความเป็นปึกแผ่น จำกัดความขัดแย้งและมุ่งใจผู้เข้าร่วม

Hoy and Miskel (2008, อ้างถึงใน สิทธิชัย อุสาพรหม, 2562, หน้า 65–66) ได้กล่าวว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาไว้ 5 ประการ ดังนี้ 1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2. ความพึงพอใจในงาน 3. การขาดงาน 4. อัตราการออกกลางคันของนักเรียน 5. คุณภาพโดยทั่วไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย



ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบของการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียน และประสิทธิผลของโรงเรียน

ระยะที่ 2 ศึกษาอำนาจพยากรณ์ของการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ระยะที่ 3 ศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร

ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย โดยสังเคราะห์การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารจากเอกสารงานวิจัย จำนวน 10 แหล่ง โดยใช้วิธีการแจกแจงความถี่จากแหล่งข้อมูล และ

สรุปผลโดยใช้เกณฑ์ค่าความถี่ตั้งแต่ 3 ขึ้นไป ประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป ถือว่าเป็นองค์ประกอบที่มีความเหมาะสมโดยการสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย โดยสังเคราะห์ ประสิทธิภาพของโรงเรียนจากเอกสารงานวิจัย จำนวน 10 แหล่ง โดยใช้วิธีการแจกแจงความถี่จากแหล่งข้อมูล และสรุปผลโดยใช้เกณฑ์ค่าความถี่ตั้งแต่ 3 ขึ้นไป ประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร ผู้วิจัยกำหนด เกณฑ์ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป ถือว่าเป็นองค์ประกอบที่มีความเหมาะสมโดยการสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

ระยะที่ 2 การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 181 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 181 คน ครูผู้สอน จำนวน 2,529 คน รวมทั้งสิ้น 2,710 คน ปีการศึกษา 2566 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3, 2566, ออนไลน์)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ปีการศึกษา 2566 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (วาโร พึ่งสวัสดิ์, 2551, หน้า 191) ได้จำนวน 337 คน แต่ในวิจัยครั้งนี้จะใช้เป็น จำนวน 412 คน เพื่อสำรองข้อมูลในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างบางส่วนตอบแบบสอบถามไม่สมบูรณ์ ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 109 คน และครูผู้สอน จำนวน 303 คน ดังนี้

1.2.1 กำหนดการสุ่มโรงเรียนร้อยละ 60 ดังนั้นจะได้โรงเรียนที่เป็นหน่วยการสุ่ม จำนวน 109 โรงเรียน และใช้การสุ่มแบบง่ายโดยการจับสลากเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นโรงเรียนตามที่กำหนด ซึ่งประกอบด้วย โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 53 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 54 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 2 โรงเรียน

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียนที่ได้รับเลือกเป็นโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 1 คน ได้กลุ่ม ตัวอย่างซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 109 คน

1.2.3 ครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มอย่างง่ายโดยใช้เกณฑ์ ร้อยละ 20 ของครู แต่ละโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างของครูผู้สอน จำนวน 303 คน ซึ่งประกอบด้วย โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 88 คน โรงเรียน ขนาดกลาง จำนวน 186 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 29 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้ผ่านการ รับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์แบบยกเว้น (Exemption Review) จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยยึดหลักพื้นฐานของหลักจริยธรรมการวิจัยสากล มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของ Rensis Likert ใช้สำหรับผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ใน โรงเรียน และขนาดโรงเรียน ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีค่าความเที่ยงตรงระหว่าง 0.60–1.00 มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.49–0.90 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีค่าความเที่ยงตรงระหว่าง 0.60–1.00 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.49–0.85 และค่าความ เชื่อมั่น เท่ากับ 0.99

3. วิธีรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ระยะที่ 1

เก็บรวบรวมข้อมูลองค์ประกอบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

3.2 ระยะที่ 2

1) ผู้วิจัยทำหนังสือเรียนผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ ไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เพื่อให้ออกหนังสือ แจ้งขอความร่วมมือจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างให้ช่วยอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

2) ผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามด้วยตนเองหรือช่องทางออนไลน์สำหรับโรงเรียนที่สามารถดำเนินการได้ และส่งทางช่องทางรับเอกสารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พร้อมทั้งใส่ซองเปล่า ติดแสตมป์ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งกลับคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์ หรือ ช่องรับเอกสารของเขตพื้นที่

3) ผู้ตอบแบบสอบถามส่งแบบสอบถามกลับคืนมาผ่านทางไปรษณีย์ หรือออนไลน์ หรือผู้วิจัยติดตามขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

4) ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ได้แบบสอบถามคืนมา 412 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3.3 ระยะที่ 3

นำตัวแปรพยากรณ์ ในองค์ประกอบที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนได้ มาสร้างเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะ เพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาต่อไป

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

4.1 สถิติพื้นฐาน

4.1.1 ร้อยละ (Percentage)

4.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

4.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

4.2.1 ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา IOC

4.2.2 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item total Correlation) ของ เพียร์สัน (Pearson)

4.2.3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient)

4.3 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

4.3.1 การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนและประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.3.2 องค์ประกอบของการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวก ใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient)

4.3.3 องค์ประกอบของการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression analysis)

ระยะที่ 3 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

นำตัวแปรพยากรณ์ ในองค์ประกอบที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนได้ มาสร้างเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะ เพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาต่อไป กำหนดผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ มาจัดทำเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารเชิงกลยุทธ์ นำมาวิเคราะห์ โดยแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) ใช้เกณฑ์ ร้อยละ 80 ขึ้นไป แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ต่อไป สรุปผล แนวทางการพัฒนาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

ผลการวิจัย

1. องค์ประกอบของการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม 2) ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร 3) ด้านการกำหนดแผนกลยุทธ์ 4) ด้านการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ 5) ด้านการประเมินและควบคุมกลยุทธ์ พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียน มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด

2. การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 อยู่ในระดับมากที่สุด

3. ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 อยู่ในระดับมากที่สุด

4. การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีความสัมพันธ์ในทางบวก ในระดับ .01

5. การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารด้านที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และด้านการประเมินและควบคุมกลยุทธ์ พยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนเท่ากับ .58 มีอำนาจพยากรณ์ ร้อยละ 58 ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ (Standard Error) .22

ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปคะแนนดิบได้ ดังนี้

$$Y' = 1.83 + .36X_4 + .24X_5$$

และสามารถเขียนเป็นสมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Z'_{y.} = .53Z_4 + .29Z_5$$

6. แนวทางการพัฒนาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ดังนี้

6.1 แนวทางการพัฒนาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียน ด้านการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ คือ

6.1.1 ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการปรับโครงสร้างรองรับการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนเพื่อการใช้ทรัพยากร และกลยุทธ์ได้อย่างเหมาะสม

6.1.2 ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการกระจายแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ ไปยังทุก ๆ ส่วนของโรงเรียน

6.1.3 ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการที่กำหนด

6.1.4 ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการมอบหมายงาน และแต่งตั้งผู้รับผิดชอบงานและโครงการที่กำหนดไว้

6.1.5 ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการกำหนดแนวทางและวิธีในการปฏิบัติงานแก่ผู้รับผิดชอบงานและ

โครงการ

6.1.6 ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานอย่างชัดเจน

6.1.7 ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการบริหารจัดการตามตารางที่กำหนดไว้ตามแผนปฏิบัติการประจำปี

6.1.8 ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการจัดสรรทรัพยากรและกำหนดงบประมาณอย่างเหมาะสม

6.1.9 ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการจัดทำแผนงานและโครงการ

6.1.10 ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนแก่ครู

และบุคลากรในโรงเรียน

6.1.11 ผู้บริหารควรมีการประชุมเพื่อวางแผน กำหนดงาน ขั้นตอนของการปฏิบัติงาน ตลอดทั้งระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และตัวชี้วัดความสำเร็จของงานให้ชัดเจน

6.1.12 เมื่อพบปัญหาในขั้นตอนใด ก็ร่วมกันแก้ปัญหาในขั้นตอนนั้นได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

6.1.13 ผู้บริหารควรมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบที่มีความรู้ความสามารถในการเป็นตัวขับเคลื่อนการนำแผนกลยุทธ์ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6.1.14 ผู้บริหารควรสำรองงบประมาณไว้ เพื่อรองรับโครงการ/นโยบายที่จะมาโดยไม่มีการวางแผนปฏิบัติการ

6.2 แนวทางในการพัฒนาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียน ด้านการประเมินและควบคุมกลยุทธ์ คือ

6.2.1 ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการประเมินกลยุทธ์

6.2.2 ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการสร้างระบบการประเมินและควบคุมกลยุทธ์ไว้อย่างชัดเจน

6.2.3 ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการตรวจสอบกลยุทธ์โดยการวัดผลทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

6.2.4 ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการกำหนดเกณฑ์และมาตรฐานที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

6.2.5 ผู้บริหารโรงเรียนควรมีเกณฑ์และเครื่องมือในการประเมิน สามารถสะท้อนผลการดำเนินงานได้อย่างเป็นรูปธรรม

6.2.6 ผู้บริหารโรงเรียนควรมีระบบการติดตามและประเมินกลยุทธ์ของโรงเรียน

6.2.7 ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการนำผลการประเมินกลยุทธ์ของโรงเรียนมาปรับปรุงและพัฒนากลยุทธ์

6.2.8 ผู้บริหารโรงเรียนควรมีระบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานและโครงการอย่างเป็นระบบ

6.2.9 ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินโครงการและแผนงานมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนากลยุทธ์

6.2.10 ผู้บริหารควรมีการปรับปรุงระบบและตัวชี้วัดการประเมินให้ครอบคลุมและชัดเจน ตลอดทั้งมีกระบวนการติดตามเพื่อประเมินและควบคุมกลยุทธ์ได้อย่างเหมาะสม

6.2.11 ผู้บริหารควรมีการกำหนดการประเมินเป็นระยะ เพื่อเป็นการตรวจสอบประเด็นปัญหาควบคู่กันไป เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาระหว่างการดำเนินการ

6.2.12 การประเมินกลยุทธ์ควรประเมินตามสภาพจริง จึงจะส่งผลต่อการพัฒนา มีตัวชี้วัดที่เป็นรูปธรรม และนำเทคโนโลยีร่วมประเมิน

อภิปรายผล

1. องค์ประกอบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$, $S.D = 0.11$) ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2) ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร 3) ด้านการกำหนดแผนกลยุทธ์ 4) ด้านการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และ 5) ด้านการประเมินและควบคุมกลยุทธ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องอาศัยการบริหารเชิงกลยุทธ์ในการบริหารโรงเรียน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนโรงเรียนให้เกิดประสิทธิผลที่ดีแก่โรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ผู้บริหารต้องมีการวิเคราะห์บริบทโดยรอบของโรงเรียนให้ครอบคลุม ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร ผู้บริหารควรกำหนดทิศทางการทำงานของโรงเรียนให้ชัดเจน จึงจะสามารถกำหนดแผนกลยุทธ์ได้มีประสิทธิภาพ ซึ่งด้านการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีการกระจายแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ และต้องมีการอำนวยความสะดวก สนับสนุนบุคลากรในโรงเรียน และต้องให้ความสำคัญในด้านการประเมินและควบคุมกลยุทธ์ จนกระทั่งนำผลการประเมินกลยุทธ์มาปรับปรุง ดังนั้น จึงทำให้การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 องค์ประกอบ 5 ด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรทยา ธนพัฒนรุ่งโรจน์ (2559, หน้า 6) ได้ศึกษา การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนสีกัน (วัฒนานันท์อุปถัมภ์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนสีกัน (วัฒนานันท์อุปถัมภ์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีทั้งหมด 5 ด้าน คือ ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียน ด้านการกำหนดทิศทางของโรงเรียน ด้านการกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน ด้านการปฏิบัติตามกลยุทธ์ของโรงเรียน และด้านการควบคุมและการประเมินกลยุทธ์ของโรงเรียน

2. การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการกำหนดแผนกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.70$) รองลงมา คือ ด้านการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.69$) ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 4.68$) ด้านการกำหนดทิศทางขององค์การ ($\bar{X} = 4.66$) และด้านการประเมินและควบคุมกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.59$) ตามลำดับ ผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ข้อที่ 1 ที่ว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนจะขับเคลื่อนโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพสูงสุดได้ต้องมีหลักการบริหารเป็นแนวทางในการบริหาร อย่างการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนที่มีองค์ประกอบที่เป็นปัจจัยในการดำเนินการบริหารโรงเรียนให้ถึงจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ เพื่อคุณภาพการศึกษาที่มุ่งหวัง ดังนั้น จึงทำให้การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนาถิดา เจริญสุข (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์กับองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ การกำหนดกลยุทธ์ของสถานศึกษา การนำกลยุทธ์ของสถานศึกษาไปปฏิบัติ และการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ของสถานศึกษา

3. ประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.72$) ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู ($\bar{X} = 4.69$) ด้านความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 4.67$) ด้านการพัฒนาวิชาชีพครู ($\bar{X} = 4.65$) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($\bar{X} = 4.60$) และด้านคุณลักษณะของนักเรียน ($\bar{X} = 4.56$) ตามลำดับ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย ข้อที่ 2 ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนมีระเบียบแบบแผนในการปฏิบัติและมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการบริหารโรงเรียน โดยเห็นความสำคัญของบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ให้โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ วางแผน จัดสภาพแวดล้อม ให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกรักพอใจ ภูมิใจ อุ่นใจและสบายใจ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับความพึงพอใจในการทำงานของครู ผู้บริหารมีการจัดสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกให้แก่ครูและบุคลากรในโรงเรียน มีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับบริบทในปัจจุบันและการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก และมีการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ ซึ่งจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และด้านคุณลักษณะของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพัตรา ชันทอง (2562, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 พบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผู้บริหารมีค่าสูงสุด รองลงมา ด้านผู้สอน ด้านสภาพแวดล้อมของโรงเรียน และด้านผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

4. การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.73 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 รายด้าน พบว่า คู่ที่มีความสัมพันธ์ในระดับสูงสุด คือ ด้านการประเมินและควบคุมกลยุทธ์ (X_5) กับด้านการพัฒนาวิชาชีพครู (Y_4) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .74 และคู่ที่มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำสุด คือ ด้านการกำหนดทิศทางขององค์การ (X_2) กับด้านบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในโรงเรียน (Y_5) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .40 ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 3 ที่ว่าองค์ประกอบของการ

บริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้โรงเรียนมีประสิทธิผลเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ผู้บริหารต้องใช้การบริหารเชิงกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนโรงเรียน โดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียนจึงจะสามารถกำหนดทิศทางขององค์กรได้นำมาซึ่งการกำหนดแผนกลยุทธ์และนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ เพื่อให้การพัฒนาโรงเรียนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง จึงต้องมีการประเมินและควบคุมกลยุทธ์ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประสิทธิผลของโรงเรียนตามเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญพิชชา โคตรชาลี (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น โดยพบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูงของโรงเรียน อยู่ในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (X_4) และด้านการประเมินและควบคุมกลยุทธ์ (X_5) โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เมื่อใช้การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 2 ตัวแปร ดังกล่าวเป็นตัวพยากรณ์มีค่าเท่ากับ .58 มีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 58 ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ (Standard Error) .22 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารทำให้เกิดประสิทธิผลของโรงเรียนในเชิงบวกได้นั้น ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ตรงตามเป้าหมายและตรงตามบริบทของโรงเรียน อีกทั้งยังต้องมีการกำหนดกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ชัดเจนเพื่อแนวทางปฏิบัติที่ตรงกันทั้งองค์กร รวมไปถึงการควบคุมและประเมินการใช้กลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนด้วยเพื่อให้เกิดประสิทธิผลที่พึงประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฤมล สอนดี (2561, หน้า 241) ได้ศึกษา การบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในจังหวัดราชบุรี พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในจังหวัดราชบุรี ประกอบด้วย การควบคุมและประเมินผล การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ และการปฏิบัติตามกลยุทธ์ เป็นตัวแปรที่ได้รับเลือกเข้าสมการถดถอยและสามารถอธิบายความแปรผันของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในจังหวัดราชบุรี ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนายเท่ากับ 0.721 ซึ่งแสดงว่าการควบคุมและประเมินผล การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ และการปฏิบัติตามกลยุทธ์ ของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในจังหวัดราชบุรี และสามารถร่วมกันทำนายการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลได้ร้อยละ 72.10

6. แนวทางในการพัฒนาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

6.1 แนวทางในการพัฒนาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ คือ ผู้บริหารควรมีการประชุมเพื่อวางแผน กำหนดงาน ขั้นตอนของการปฏิบัติงาน ตลอดทั้งระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และตัวชี้วัดความสำเร็จของงานให้ชัดเจน เมื่อพบปัญหาในขั้นตอนใด ก็ร่วมกันแก้ปัญหาในขั้นตอนนั้นได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ผู้บริหารควรมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบที่มีความรู้ความสามารถในการเป็นตัวขับเคลื่อนการนำแผนกลยุทธ์ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารควรสำรองงบประมาณไว้ เพื่อรองรับโครงการ/นโยบายที่จะมาโดยไม่ในแผนปฏิบัติการ

6.2 แนวทางในการพัฒนาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านการประเมินและควบคุมกลยุทธ์ คือ ผู้บริหารควรมีการปรับปรุงระบบและตัวชี้วัดการประเมินให้ครอบคลุมและชัดเจน ตลอดทั้งมีกระบวนการติดตามเพื่อประเมินและควบคุมกลยุทธ์ได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารควรมีการกำหนดการประเมินเป็นระยะ เพื่อเป็นการตรวจสอบประเด็นปัญหาควบคู่กันไป เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาระหว่างทางในการดำเนินงานการประเมินกลยุทธ์ควรประเมินตามสภาพจริง จึงจะส่งผลต่อการพัฒนา มีตัวชี้วัดที่เป็นรูปธรรมและนำเทคโนโลยีร่วมประเมิน

องค์ความรู้ใหม่

การวิจัย เรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประมณศึกษาสกลนครเขต 3 พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประมณศึกษาสกลนคร เขต 3 ร้อยละ 58 มี 2 องค์ประกอบ โดยเรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (X_4) และด้านการประเมินและควบคุมกลยุทธ์ (X_5) แสดงให้เห็นว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารจะเกิดประสิทธิผลที่คาดหวังไว้นั้น ขึ้นอยู่กับการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการประเมินและควบคุมกลยุทธ์เป็นสำคัญ ผู้บริหารโรงเรียนสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการทำวิจัยหรือนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนได้ องค์ประกอบของการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร ทั้ง 5 องค์ประกอบที่ได้จากการศึกษาองค์ประกอบ เป็น 5 องค์ประกอบสำคัญในการขับเคลื่อนโรงเรียนไปสู่ประสิทธิผลสูงสุด ผู้บริหารโรงเรียนสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปประยุกต์ใช้ตามบริบทของโรงเรียนได้ สามารถยึดหลักการบริหารนี้ในการปฏิบัติงานได้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดของโรงเรียน อีกทั้งได้ทราบถึงประเด็นสำคัญที่จะส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน และสามารถเห็นแนวทางที่ชัดเจนในทางปฏิบัติอีกด้วย

สรุป

ผลการวิจัย 1) องค์ประกอบของการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนมี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร ด้านการกำหนดแผนกลยุทธ์ ด้านการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ด้านการประเมินและควบคุมกลยุทธ์ ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด 2) การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประมณศึกษาสกลนคร เขต 3 อยู่ในระดับมากที่สุด 3) ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประมณศึกษาสกลนคร เขต 3 อยู่ในระดับมากที่สุด 4) การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประมณศึกษาสกลนคร เขต 3 มีความสัมพันธ์ในทางบวก ในระดับ .01 5) การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารด้านที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประมณศึกษาสกลนคร เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และด้านการประเมินและควบคุมกลยุทธ์ พยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนเท่ากับ .58 มีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 58 6) แนวทางการพัฒนาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประมณศึกษาสกลนคร เขต 3 มี 2 ด้านได้แก่ ด้านการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ คือ ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการปรับโครงสร้างรองรับการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนเพื่อการใช้ทรัพยากรและกลยุทธ์ได้อย่างเหมาะสม การกระจายแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ มีการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการที่กำหนด มีการมอบหมายงาน และแต่งตั้งผู้รับผิดชอบงานและโครงการที่กำหนดไว้ ด้านการประเมินและควบคุมกลยุทธ์ คือ ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการประเมินกลยุทธ์ ควรมีการสร้างระบบการประเมินและควบคุมกลยุทธ์ไว้อย่างชัดเจน ควรมีการนำผลการประเมินกลยุทธ์ของโรงเรียนมาปรับปรุงและพัฒนากลยุทธ์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2) ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร 3) ด้านการกำหนดแผนกลยุทธ์ 4) ด้านการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และ 5) ด้านการประเมินและควบคุมกลยุทธ์ ดังนั้นผู้วิจัยในเรื่องการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียน สามารถนำองค์ประกอบนี้เป็นแหล่งข้อมูล ใช้ในขั้นตอนของการสังเคราะห์องค์ประกอบได้

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประมณศึกษาสกลนครเขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรนำการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนไปใช้ในการบริหารโรงเรียนอย่างจริงจัง โดยปฏิบัติตามขั้นตอนของการบริหารเชิงกลยุทธ์ให้ครบถ้วน สมบูรณ์ เพื่อผลลัพธ์ที่ดีต่อโรงเรียน

1.3 จากผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประมณศึกษาสกลนครเขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้นในการตรวจสอบประสิทธิผลของโรงเรียนผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน

สามารถนำผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลของโรงเรียนไปใช้ในการตรวจสอบประสิทธิผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนได้

1.4 จากผลการวิจัย พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีความสัมพันธ์ในทางบวก ดังนั้นในการเตรียมและพัฒนาบุคลากรเพื่อเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จึงควรนำองค์ประกอบของการบริหารเชิงกลยุทธ์ทั้ง 5 ด้าน ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิผลต่อไป

1.5 จากผลการวิจัย พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนได้ดีที่สุด คือ ด้านการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ควรนำไปปฏิบัติอย่างจริงจังเพื่อพัฒนาโรงเรียนให้เกิดประสิทธิผลที่ตั้งไว้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรนำการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ไปทำการวิจัยในรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียน และปรับปรุงพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียน

2.2 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร เพื่อให้ทราบถึงการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในเชิงลึกมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ธนพล มหากาล. (2557). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์กับการบริหารงานงบประมาณ แบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- นาถธิดา เจริญสุข (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์กับองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เพชรบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- เบญจมาศ ต้นสูงเนิน. (2561). *การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 1 “GRADUATE SCHOOL CONFERENCE 2018 of Suan Sunandha Rajabhat University” : การบริหารเชิงกลยุทธ์ในสถานศึกษา*. 30 พฤศจิกายน 2561. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- เพ็ญพิชชา โคตรชาติ. (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ภริญา ชัดติยะ. (2561). *การบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนวัดวังน้ำขาว*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ฤมล สอนดี. (2561). *การบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลจังหวัดราชบุรี*. วารสารสังคมศาสตร์วิจัย, 9(2), 229–241.
- วรัทยา ธนพัฒนรุ่งโรจน์ (2559). *การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนสีกัน (วัฒนานครที่อุบลรัตน์)* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- วาโร เฟื่องสวัสดิ์. (2551). *วิธีวิทยาการวิจัย*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วีระยุทธ พรพจน์ธนาศ. 2558. ปัญหาการศึกษาไทย: การสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 15(2), 50–51.
- สิทธิชัย อูสาพรหม. (2562). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สุพัตรา ชันทอง (2562). *แนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุพานี สฤณภูวนิช. (2553). *การบริหารเชิงกลยุทธ์: แนวคิด และทฤษฎี*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดเคชั่น จำกัด

(มหาชน).

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. (2558). *แผนกลยุทธ์การปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน* (พ.ศ. 2559–2563). สกลนคร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3.
- _____. (2564). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระยะ 3 ปี* (พ.ศ. 2564–2566). สกลนคร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3.
- _____. (2566). *ข้อมูลนักเรียน 10 มิ.ย. 2566*. เข้าถึงได้จาก <http://sakonnakhon3.go.th/new/?p=29344>. 8 สิงหาคม 2566.
- Forsyth, P., Adams, C., & Hoy, W. (2011). *Collective Trust: Why Schools Can't Improve Without It*. New York: Teachers College, Columbia University.
- Thompson, A. A., & Strickland, A.J. (1986). *Strategy formulation and implementation*. Texas: Business publication, inc.
- Wheelen, T. L., & Hunger, J. D. (2012). *Strategic management and business policy: toward global sustainability*. (13th ed). New Jersey: Prentice Hall, Pearson Education, inc.